

Iluliag

Föreningen Sverige-Grönlands medlemsblad Nr 3/10

Grönländsk popidol på turné i Sverige, sid 3

Eva blev fast på Grönland, sid 4

Knölvalsjakt åter tillåten, sid 5

Greenpeace ett tveeggat spjut

Vreden växer mot Greenpeace på Grönland.

För andra gången. Första gången var på 70- och 80-talet då Greenpeace med sin hjärtnipande kampanj mot sälslakt i ett slag lyckades slå undan fötterna på den grönländska fångsttraditionen och skicka tusentals familjer i fattigdom. Nu är det provborrningarna efter olja i Diskobukten som står i fokus för Greenpeace "kommandosoldater". När fyra personer från Greenpeacefartyget MV Esperanza lyckades borda oljeplattformen för några veckor sedan och förhålla borringarna i två dagar, såg Grönland det som ett direkt angrepp på landets utveckling mot självständighet och försöken att skapa en självbärande ekonomi.

"Grönländare mot Greenpeace" har idag en grupp på Facebook och där sparrar man inte på kritiken utan menar att Greenpeace dragit växlarna på katastrofen i Mexikanska Golfen för att främja egna intressen på Grönlands bekostnad. "Vi har lärt oss att era kampanjer baseras på snabba slogans och falska sanningar till synes med syftet att få uppmärksamhet i media och ekonomiskt stöd", säger grup-

pens skapare Pilu Kasper Bech. Sant är också att Greenpeace deltog i en hearing med grönländska politiker men valde att se bort från Grönlands argument.

De finns också de som menar att Greenpeace fejt utnyttjar att Grönland är ett litet och fredligt folk. Aldrig har det gjorts några liknande aktioner i Ryssland som ju också borrar efter olja i Arktis. Och grönländska miljövänner förvånas över att Greenpeace håller så tyst om planerna på aluminiumsmältverket i Maniitsoq, en verksamhet som får stora konsekvenser för miljön.

Nu är det väl ingen i sig som försvarar oljan utan snarare ser den som en ekonomisk nödvändighet som ska backas upp med alternativa energikällor. Skotska Cairn Energy som fått koncessionen i Diskobukten är visserligen angeläget att hålla en snygg profil utåt men har gjort enorma oljeintäkter i Indien och tänker nu sälja sin indiska verksamhet till ett bolag med omvitnat smutsiga metoder. Allt för 50 miljarder kronor.

Sylvia Hild

Iluliaq

En tidning från Föreningen Sverige-Grönland. www.sverige Gronland.com
Redaktionen består av:

Ordförande Sylvia Hild, Helgagatan 36, uppg 6, 118 58 Stockholm

Telefon: 08-640 06 14, e-post: sylvia.hild@comhem.se

Sekreterare: Joel Åsblom, tel: 08-740 68 78, e-post: asblom@rocketmail.com

Föreningens kassör är Mats Gullberg, tel: 08-660 91 79,

e-post: matsgullberg2003@yahoo.se

Grönlands nya stjärnskott på turné i Sverige

På kort tid har den grönländske sångaren Simon Lyngge tagit världen med storm. Nu är det dags för den svenska publiken att stifta bekantskap med sångaren som brukar jämföras med Paul Simon.

Simon Overgaard Lyngge, 24, växte upp på Grönland men flyttade sedan till USA, först till Kalifornien och sedan till Seattle.

– Det är en ganska stor omställning, inte bara kulturellt. På Grönland finns inga träd medan delstaten Washington där jag bor nu har så mycket skog, säger Simon Lyngge i TV4s morgonsoffa.

Här framkommer det även att musikinfluenserna kommer från Paul Simon, en artist som hans föräldrar lyssnade på

hemma. Bland övriga musiker som inspirerat honom märks Cat Stevens och Beatles.

En av hans låtar, Love Comes Back To You, finns med i filmen American Pie vilket inneburit att även den amerikanska marknaden uppmärksammat den grönländske talangen.

Simon Lynges första skiva, A Beautiful Way To Drown, kom för två år sedan men det stora genombrottet kom med skivan The Future från i somras. I stort sett handlar det om samma låtar fastän han på den senaste versionen bytt ut låtarna Television Talk och House of Sand med titelspåret på årets skiva, The Future.

Simon Lyngge kommer från en musikalisk familj där fadern Karl är välkänd musiker på Grönland och även medlem i legendariska Tuukkaq Teater. Farfar Wilhelm Lyngge är såväl kompositör som organist och körledare.

Under det senaste året har Simon Lyngge turnerat över hela världen och i september kom turen till Sverige där han spelade på både mindre klubbar och större arenor runt om i landet.

Joel Åsblom

Eva blev fast på Grönland

Stuga i Narsaq och knölval i sökaren

– Det är inget fängelse det här, du får väl resa hem om du inte trivs! Så bemötte min tidigare chef, Peter Barfoed på Tegnestuen Nuuk A/S, min oro över att skriva på ett 3-årskontrakt för ett arbete som arkitekt i ett land jag aldrig besökt.

Oron visade sig obefogad, jag blev kvar ett par år och efter flytten tillbaka till Sverige vistas jag en period varje sommar i Grönland. Numera har jag också ett hus i Narsaq.

Denna sommar blev det dock en resa nordpå, tillsammans med en grupp fotografer.

Vid sidan av mitt arbete som arkitektkonsult i Stockholm går jag också en nordisk utbildning i naturfotografi. Vi besökte tillsammans Kangerlussuaq och Ilulissat. Efter att de andra rest hem, besökte jag mina vänner i Nuuk. Där passade jag också på att intervjua några av valforskarna på Naturinstitutet, i samband med mitt långtidsprojekt om knölvalarna. Det visade sig att jag hamnade mitt i ett aktuellt skeende, där jakten just skulle återupptas, vilket jag tyckte var värt att uppmärksamma (se artikeln på nästa uppslag).

Tanken med knölvalsprojektet är annars att genom berättelsen om valens resande liv under ett år - dess relation till människan, forskning och framtid - visa på ett positivt exempel om hur vi kan påverka vår miljö till det bättre genom skyddsåtgärder. Ur den synvinkeln är kanske den återupptagna jakten en posi-

Eva Johnson är tillbaka i Ice Camp Eqi, efter sommarens vandring till inlandsisen.

Foto: Tea Karvinen

tiv händelse, den visar ju trots allt på att stammen håller på att återhämta sig...

Eva Johnson

Foto: Eva Johnson

Grönland återupptar jakten på knölvalar

Fredagen den 13 augusti 2010 trädde det grönländska självstyrets nya kungörelse om jakt på stora valar i kraft.

Den innebär bland annat att man efter 25 års fridlysning i Grönland återupptar jakten på knölvalar längs landets kust. I övriga världen är jakten fortfarande förbjuden alltsedan 60 talet.

På IWCs möten (International Whaling Commission) har Grönland de senaste åren krävt att få återuppta den så kallade "traditionella jakten" utan att få gehör. I år lyckades man dock driva igenom en kvot på 27 knölvalar spritt på tre år, med hotet att man annars skulle lämna IWC. De enda som annars har fått jaga knölvalar är Små Antillerna i Karibien, som får ta enstaka djur varje år, också med motiveringen att det är en traditionell jakt. I och med den nya tilldelningen på knölval, minskas kvoten på finval med motsvarande antal (en snabbare och inte lika tillitsfull val, därmed mer svärfångad).

Antalet har stigit

Man har i Grönland räknat knölvalarna de senaste åren och menar att beståndet som skaffar sin föda längs den grönländska kusten är stigande och nu är uppe i cirka 3000 djur.

Detta innebär en kraftig ökning från den katastrofala siffran på runt 150, som var uppskattningen när IWC helt stoppade jakten 1986. Därför menar biologerna på Naturinstitutet i Nuuk, att en kvot i denna storleksordning inte innebär något hot för det grönländska beståndet.

Det är nog tveksamt om det är riktigt

I Sermersooq kommun (Nuuk m.fl.) har åtminstone sju valfångarbåtar ansökt om tillstånd för knölvalsjakt. Foto: Eva Johnson.

att man behöver jaga de stora valarna för 'sin överlevnads skull', som är det argument som framförs till IWC, men för de enskilda valfångarna innebär jakten ett viktigt tillskott för ekonomin.

Folk i allmänhet tycker också om att äta valkött, särskilt "mattak" - rå valhud. Det förekommer en viss debatt i landet om jakt på stora valar är något man ska hålla på med, bland annat för att det kan komma att störa valturismen. Dels genom negativ publicitet, men forskningen tyder också på att valarna återkommer till samma fjordområden varje sommar och jakten minskar därför underlaget.

Vad omvärlden anser verkar dock inte ha så stor betydelse och de flesta grönländare verkar tycka: varför inte?

Eva Johnson

Arkitekter gillar Grönland

I sommar har Ilulissats isfjord fått besök av en världsberömd arkitekt. Även Nuuk har många artiketbesök inför bygget av nytt nationalgalleri.

Peter Zumthor

I augusti besökte den världsberömda arkitekten Peter Zumthor, den grönländska staden Ilulissat för att studera platsen för ett kommande isfjordscenter.

Till att börja med kommer han att göra en skiss, för att man ska kunna söka vidare medel till ett uppförande av centret. Ilulissat isfjord är med på Unescos världsarvslista sedan år 2004. Sedan dess har antalet besökare från hela världen ökat dramatiskt och det har uppstått nya behov för service och skyddande av naturen.

Arkitekttävling i Nuuk

Under hösten pågår en nordisk, inbjuden tävling om ett förslag till ”Grönlands Nationalgalleri för konst”, i huvudstaden

Platsen för det nya Nationalgalleriet i Nuuk. I slutet av Tuapannguit med utsikt över fjorden.
Foto: Eva Johnson.

Nuuk. Johan Celsing arkitektkontor är inbjudna som representant för Sverige. (Såvitt jag vet, det första svenska arkitektkontor att vara inbjudna till en arkitektävling i Grönland).

Syftet med nationalgalleriet är att visa upp grönländsk konst och konsthantverk, både från egna samlingar och andra utställningar.

Övriga inbjudna är BIG Bjarke Ingels

Group/Danmark, Studio Granda/Island, Heikkinen-Komonen/Finland, Snöhetta/Norge och Tegnestuen Nuuk/Grönland.

Tävlingsperioden pågår under hösten och resultatet offentliggörs den 8 februari 2011.

Eva Johnson
eva@nordarc.se

Låt oss hoppas att det snart blir en trevligare syn som möter besökarna till Grönlands världarv, än denna container-camping! Foto: Eva Johnson.

Ilulissat isfjord har cirka 30 000 besökare per år. Foto: Eva Johnson.

Tragiskt experiment blir film

Ellen Hillingsø spelar den danska sjuksköterskan Gert som blir föreståndare på det barnhem i Nuuk dit de 22 grönländska barnen skickades efter återkomsten till Grönland. Foto: Christian Geisnæs.

1951 skickades 22 grönländska barn i åldern fem till åtta år till fosterfamiljer i Danmark.

De valdes ut från fattiga familjer och skulle vara intelligenta för att senare tillsammans bli grunden för ett nytt grönländskt skolsystem med danska och dansk kultur som värdemätare.

Det blev ett tragiskt experiment där barnen fick betala ett högt pris för grönländska och danska politikernas maktfullkomlighet.

Nu har regissören Louise N.D. Friedberg gjort en film som hon gett namnet Experimentet. Filmen är ett danskt drama med Ellen Hillingsø i rollen som sjuksköterskan Gert som blir utnämnd

till föreståndare för det danskstyrda barnhem där de hemvändande barnen placerades efter ett års skola i Danmark. Filmen baserar sig på Tine Brylids bok I den bedste mening som vi tidigare har skrivit om i Iluluaq. Filmen har haft premiär både i Grönland och i Danmark.

En film som är stark och berör, var omdömet efter premiären i kulturhuset Katuaq i Nuuk. Svårt att tro att det verkligen var sant att något sådant kunde ske. Därför är det viktigt att man pratar om det som hänt och att Danmark inser att de måste be om förlåtelse för alla gånger de skadat Grönland.

Sylvia Hild

Kursändring i het uranfråga

De grönländska myndigheterna har mildrat regelverket för de gruvbolag som har ansökt om få hantera uran. Det innebär grönt ljus för det omstridda gruvprojektet i sydgrönländska Kuannersuit.

Enligt de tidigare reglerna var principen att det skulle gälla nolltolerans för hanteringen av uran.

Det är en produkt som gruvbolagen länge uppgett att man inte haft som främsta mål att utvinna men inte kunnat undvika att hitta i samband med utvinning av andra ”sällsynta metaller”. Australiska Greenland Minerals and Energy (GME) har långt framskridna planer på att öppna en gruva vid Kvanefjeldet, Kuannersuit strax utanför Narsaq men har hittills hindrats av Självstyrets regelverk.

I september meddelade dock den grönländska regeringen, Självstyret, att reglerna ska luckras upp. Det innebär inte att grundinställningen kring nolltoleransen som innebär förbud mot brytning av enbart uran ändras men att det däremot inte längre framgår att gruvbolagen över huvud taget inte får befatta sig med radioaktiva ämnen.

Kursändringen ger därmed en öppning för GME och andra bolag att inleda bredare undersökningar av de grönländska bergen. GME meddelar nu att man redan under nästa år ska inleda de provgräv-

ningar som länge har stått stilla i väntan på myndigheternas beslut.

De ytliga undersökningar som redan genomförts kring Narsaq ger vid handen att området kan husera några av världens största lager av sällsynta metaller. Redan i ett inledande skede räknar GME med att skapa 30 arbetsplatser i den lilla orten Narsaq, något som säkerligen spelat en roll för den kursändring som myndigheterna gjort.

Tidigare har gruvbolaget lovat investeringar i mångmiljardklassen om gruvprojektet får dras igång på allvar. Under ett 20-tal år räknar man med att kunna utvinna 43 729 ton sällsynta mineraler varav 3 895 ton är uran. Om projektet godkänns har GME planer på att bygga två fabriker samt en 13 kilometer lång väg med byggstart år 2013. Av de totalt 2 000 arbetsplatser som krävs lovar GME att 600 ska vara lokalanställda grönländare medan ytterligare 800 arbetsplatser kan skapas hos gruvans underleverantörer.

Men allt hänger alltså på ett slutligt godkännande av uranbrytning, något som långt ifrån är givet och som väcker stort motstånd i breda samhällsklasser. Redan har det etablerats föreningar som uttryckligen motsätter sig så avgörande kursändringar i den grönländska samhällskulturen.

Joel Åsblom

Grönländskt vatten nygammalt affärsområde

I Discobukten har tre företag tagit upp konkurrensen om produktion och försäljning av grönländskt vatten både på hemmaplan och på världsmarknaden.

De tre olika vattnen skiljer sig i smak och inte minst i pris, från 800 kronor per flaska till 7,95.

Nu i höst väntas Qanik komma ut i grönländska butiker.

Qanik betyder nyfallen snö och bakom detta vatten finns Greenland Ice Water i Ilulissat som avtalat med fiskare att ta isberg till Sorø för smältning och tappning. De första 5 000 flaskorna har redan producerats på Sjælland och Greenland Ice Water ska med denna provproduktion som utgångspunkt försöka bygga upp ett nätverk av specialkunder i Europa och Asien. I reklamen för vattnet är man angelägen att framhålla att isen redan brutit sig loss från inlandsisen på naturlig väg och därför inte är en produkt som ingriper i naturens ordning. Företagets slogan heter Water as it should be. Efter avsmakning har man konstaterat att vattnet är mjukt med en lätt naturlig sötma och kylighet som vore den redan avkyld.

Greenland Ice Water ska bygga en smält- och tappningsanläggning i Ilulissat. Ännu har man dock inte finansieringen för detta projekt klar utan en dialog pågår med möjliga intressenter i såväl Grönland som övriga världen. Fransk tv ska i höst ha ett program om vattenprojektet. Priset för en halvliters flaska i Grönland blir cirka 16 danska kronor.

100 dollar för en flaska

Iluliaq-Water i Ilulissat sålde sin första produktion förra året till Dubai för 100 dollar per flaska.

Vattnet tappas på glasflaskor som är designade av två kända fransmän. Dubai har ensamrätt till de här flaskorna så nu har Iluliaq-Water anlitat en amerikansk designer för att skapa en flaska för den övriga marknaden. Denna flaska kommer att säljas på nätet till ett pris av 200 kr per flaska.

Billigt källvatten

I Qeqertarsuaq tappar Greenland Spring-water vatten från Lyngmarkskällan.

Vattnet säljs under namnet 938 vilket anspelar på dess pH-värde. I Grönland har vattnet sålts i halvliters pet-flaskor för 11,95 dkr och är så gott som utsålt. I slutet av september tas produktionen upp på nytt och då räknar man med att tappa upp en halv miljon flaskor till hemmamarknaden. Därefter är anläggningens framtid osäker, försäljningen utomlands går också trögt.

Sedan tidigare finns också Nuuk Imeqs Fine Greenlandic Aqua för 7,95 dkr flaskan.

Sylvia Hild

Potatisen växer så det knakar

På Sydgrönland har det nyvarma klimatet fått överraskande effekter. Potatisskörden har slagit alla rekord.

När man tidigare år skördade 39 ton om året hos fårbönderna Ferdinand och Ola Egede i Iqaluit Iluat så kan de nu avtala med butikshejdan Brugsen att leverera minst 60 ton men troligtvis mer.

Det var först vid millennieskiftet som man kunde dra nytta av det varmare klimatet och börja odla potatis i större skala. Tidigare tog nattfrosterna alltför ofta skörden. Men odlarna har också lärt av sina erfarenheter och blivit bättre på att vattna vilket är inte minst viktigt. Några maskiner för att skörda potatisen har man inte använt utan här handlar det om att gräva för hand eftersom potatisen är skör i början av skördetiden.

Grönländska tomater i Brugsen

På Brugsen har man i år också köpt in fler grönländskt odlade grönsaker än tidigare.

De säljs i alla butikerna. Vis av erfarenheterna har man utvecklat logistiken och förbättrat emballage och transporter vilket haft en positiv effekt på leveranserna från de sydgrönländska fårhållarna. Lantbruket har börjat odla flera olika typer av grönsaker, bland annat tomater. 10 000 grönsaker utöver 70 ton potatis finns i höst på Brugsens hyllor. Dock långt ifrån vad som skulle behövas för att täcka marknadens behov så importerade grönsaker får täcka de resterande 98 procenten.

Och kunderna gillar inhemska grönsaker visar det sig. Försäljningen underlättas förstås av att priserna hålls nere. Det är viktigare att få upp konsumenternas ögon för grönlandsodlat än att skapa stora vinstmarginaler i detta inledningskede. Priserna är konkurrenskraftiga och står sig gott gentemot de importerade produkterna. Brugsen får också blommar från Sydgrönland och det tar inte många minuter förrän de är borta från affären.

Greenpeace till attack

Under sommaren har provborrningar efter olja i Diskobukten pågått. I början på september genomförde Greenpeace fartyg Esperanza en spektakulär aktion mot det grönländska oljeborrningsprojektet.

Fyra aktivister klättrade upp 15 meter på ett av stödbenen till Cairn Energys borrhplattform och tältade där över natten.

Nästa dag blåste det så kraftigt att situationen för de fyra blev farlig. Polisen ingrep och hjälpte aktivisterna genom att hissa upp dem i korgar till plattformen. Där anhölls de omgående och fördes senare till Aasiaat. Där kommer de att åtalas för att ha överträtt den av Självstyret utpekade säkerhetszonen kring oljeplattformen men de kommer dessutom att få stå till svars för kränkning av husfriden. För att ytterligare befästa att Grönland ser allvarligt på aktionen beslagtogs polisen Greenpeaces helikopter.

Greenpeace talesmän meddelar att de är stolta över aktionen även om det arktiska vädret fick dem på knä. De ser det som en framgång att man lyckades förhålla borrhningarna i två dagar, en talande signal till Cairns att upphöra med sin riskfyllda jakt på olja i världen.

Planen var att hinna med fyra provborrningar fram till deadline i slutet av september. Huruvida Greenpeace aktion förhindrar att det målet uppnås är ännu osäkert.

Provborrhningarna har hittills inte visat några säkra tecken på att det finns olja i området. Vissa fynd av gasförekomster inger dock ett vagt hopp. Cairn menar sig dock ha så stark ekonomi (efter jättevinsterna i Indien) att de är beredda att ta en förlust om borrhningarna skulle bli resultatlösa.

Sylvia Hild

Riskfylld trafik

Sätter turistföretagen sina kunders liv på spel för att tjäna pengar?

Skulle ett kryssningsfartyg med 2 000 passagerare råka ut för en olycka till ex-

empel på Nordöstgrönland finns det inga resurser att rädda dem. Grönland måste tillsammans med de övriga nordatlantiska kuststaterna nu sätta upp regler för kryssningstrafik i Arktis så att inte passagerarnas liv äventyras.

Problemet är att så fort isen drar sig tillbaka i Nordostgrönland seglar kryssningsfartygen in i farvatten där det aldrig varit ett fartyg tidigare, sägs det i tidningen Sermitsiaq. Man har aldrig gjort några mätningar och det finns alltså heller inga sjökort. Därför måste det sättas gränser för vad man får göra. Ett krav är också att besättningar som seglar i Arktis ska ha en särskild utbildning.

Ett chockerande exempel på besättningens okunnighet inträffade förra året då det tyska kryssningsfartyget Deutschland lade sig tätt in på de gigantiska isbergen i Ilulissat.

Nuuk får köpcenter

2012 får Nuuk sin egen galleria. Ett affärscenter på 18 000 kvadratmeter i tre våningar.

Gallerian ska inrymmas i en elva våningar hög fastighet. Större delen av utrymmet är redan sålt eller uthyrt. Bl a till

Självstyret som ska samla 400 medarbetare i ett åtta våningars kontorstorn. 18 000 dkr per kvadratmeter har det kostat.

I kommunplanen kallas centret för Aantuukasik efter vägen som går genom centerområdet. Så småningom ska man utlysa en tävling om det bästa namnförslaget.

Hollywood i Ilulissat

Den indisk- amerikanske regissören M.Night Shyamalan har gjort en film som baseras på tv-serien Avatar, The Last Airbender.

Den handlar om de fyra elementen vatten, jord, luft och eld. I gammal tid var det fred mellan jordens fyra folkslag och Avataren som rädde över de fyra elementen vakade över freden. När han en dag försvann så startade eldnationen krig mot de tre övriga. Och nu dyker det upp en ny, mycket ung avatar, luftämjaren, som är förutbestämd att återupprätta freden mellan de fyra folken. Men först måste han lära sig att bemästra alla fyra elementen.

Delar av filmen är inspelad i Ilulissat 2009. Att man valde just Ilulissat var mycket tack vare isbergen som regissören ville ha som, i hans tycke, enastående bakgrundsbilder. 76 lokala statister engagerades också i inspelningen. I Danmark har filmen fått namnet Luftens sidste mester.

När filmen hade premiär i Los Angeles i sommar var det många som protesterade mot att endast hitta vita människor i huvudrollerna när det i tv-versionen mest hade varit inuiter och asiater. I filmen får dessa inte säga ett enda ord.

Inspelningen i Ilulissat tog fyra veckor. Fokus låg på området nära Sermermiut där man byggt igloos och dragit dit en massa rekvisita som skulle föra tanken till en forntida boplats.

Första vindkraftverket i drift

Det första vindkraftverket som levererar ström till det allmänna elnätet har tagits i drift i Grönland av Center for Arktisk Teknologi.

Det skall nu leverera grön energi till Sarfannguaqs 120 invånare. Kraftverket räknas producera 17.000 kWt om året vilket sparar 6 000 liter olja i byggeelverket. Fem års förberedelser har det tagit att nå så här långt. Bl a därför att projektet har krävt en detaljerad kunskap om de lokala vind- och väderförhållandena. Det kommer att drivas på försök i tre år.

Center for Arktisk Teknologi har nu satt upp sju master för mätning av vindhastigheter omkring Uummannaq, Ilulisat och Sisimiut i syfte att hitta nya passande platser för vindkraftverk. I Itilleq undersöker man om vindkraften kan utnyttjas för att driva bygdens anläggning för avsaltning av havsvatten.

Vindkraften kan ekonomiskt inte hävda sig mot den billigare vattenkraften i de större städerna. I bygderna är vindkraften dock ett ekonomiskt lönsamt alternativ.

Igloo med solfångare

Ett gäng hyddor i glasfiber ska ställas upp vid inlandsisen i Kangerlussuaq för att täcka behovet av övernattningsmöjligheter för turisterna i området.

En prototyp har redan tagits fram av Center for Arktisk Teknologi i Sisimiut och man letar nu efter en lokal producent. Projektet finansieras till en del av EU.

Hyddan är försedd med toalett som komposterar avfallet. Solceller, solfångare och ett litet vindkraftverk fixar rinnande vatten och eluppvärmning. Hyddan är konstruerad som en modul som kan sättas samman med andra moduler och därför rymma många människor som kan ha det riktigt varmt och skönt inne.

Turistinvasion på Hans Ö

I augusti landsatte kryssningsfartyget Ocean Nova 62 danska turister på Hans Ö mellan Nordvästgrönland och Kanada.

2005 ingick Grönland ett avtal med Kanada om att underrätta varandra om aktiviteter på ön. Så skedde också med Ocean Novas besök. Så danskarnas besök får ingen praktisk betydelse för det

omstridda ägandeskapet till den 1,3 kvadratkilometer stora klippan som större delen av året är otillgängligt på grund av isen. Förhandlingarna om rätten till ön och de stora naturresurser som man räknar finns i området fortsätter mellan staterna. Ön räknas också bli en strategisk resurs när isen smälter och ger plats för skeppsfarten.

De 62 besökarna byggde en varde som minne av sin historiska visit och på varden vajar numera den grönländska flaggan tillsammans med Dannebrogen. Inne i varden har man lagt en lista med namnen på gästerna och fartygsbesättningen. Tidigare har ön bara haft besök av lokala fångstmän, soldater och ministrar.

Unicef hjälper grönländska barn

Självstyret och Unicef har skrivit under ett femårigt samarbetsavtal som går ut på att hjälpa de mest utsatta barnen och unga.

10 miljoner dkr har öronmärkts för att skapa ett gott barnliv i Grönland. Framst ska det ske genom att medvetandegöra befolkningen om vad ett sådant liv innebär men man kommer också att rikta vissa insatser till områden där det är särskilt stora problem.

Sälvaruhandeln stoppad i EU

Nu har EUs förbud mot handel med produkter från säl trätt i kraft.

Ett förbud som röstades fram med stor majoritet i EU-parlamentet förra året. 16 grupper har ifrågasatt beslutet inför domstol. Däribland en inuitgrupp från Kanada. Kanadas premiärminister Stephen Harper har också fördömt förbudet som både orättvist och diskriminerande.

Grönland i National Geographic

Under temat Grönland går mot mildare tider finns en stort uppslagen reportageserie om Grönland i juninumret av National Geographic.

Isen och avsmältningen. Mot varmare tider och effekterna av ett mildare klimat. En ingående studie av vad som händer i dagens Grönland och hur många grönländare ser på framtiden. Något för den inbitne grönländsälskaren att ta del av. Och naturligtvis excellenta bilder.

Gamla årgångar av Grönland bortskänkes

Föreningen Natur och Samhälle i Norden har gallrat i sitt bibliotek.

De skänker gärna bort ett par årgångar av skriften Grönland från Det Grönländske Selskab. Det gäller åren 1974 och 1975. Hör av dig till anders.schaerstrom@telia.com om du är intresserad.

Sista sidan...

Rättvisa i Grönland

En av de viktigaste uppgifterna för en självständig nation är att ta hand om sitt rättsväsen.

Det kräver, liksom många andra samhällsfunktioner, att man har tillgång till utbildning och kompetens för uppgifterna. Grönland har gått från kolonistatus till hjemmestyre och nu också till självstyre. Vad innebär det och vad blir nästa steg? **Karen Moestrup** är jurist från Danmark och arbetade under tiden 2002-2005 som domstolsfullmäktig i Grönlands Landsret. Hon berättar om sina erfarenheter och om att lösa rätts tvister i en annorlunda kultur men också om vardagslivet som dansk akademiker ”på besök” i ett samhälle i utveckling.

Lokal: Baltzar, Baltzar von Platens gata 11 på Kungsholmen, Stockholm, måndag den 18 oktober kl 18.30. Enté 50 kr.

Detta är ett samarrangemang mellan Föreningen Natur och Samhälle i Norden, Föreningen Norden i Stockholm, Föreningen Sverige-Grönland och Studieförbundet Vuxenskolan Kungsholmen-Norrmalm.

Expedition nordöstra Grönland

Geologen och biologen **Christian Hjort** berättar om landskap, djur, natur, utdöda kulturer och forskningsexpeditioner i världens vackraste ödemarker.

Från Scoresbysund på 70°N till Nordostrundingen på nästan 82°N är ett som mest några hundra kilometer brett område mellan Inlandsisen och Östgrönlandsströmmens oftast isfyllda vatten. Här rymms världens största nationalpark där bergen fungerar som ett geologiskt

uppslagsverk över livets historia. Djur och fåglar finns det gott om och människans historia längs denna kust började för 4000 år sedan. Idag finns inga fastboende norr om Scoresbysund utan bara några få stationer med militär, väderobservatörer och forskare.

Christian Hjort var länge verksam vid Lunds Universitet och har genomfört och deltagit i många expeditioner till Nordöstgrönland.

Föredraget hålls i Stockholm lördag den 20 november kl 13 men lokalen är ännu inte fastställd utan vi återkommer på hemsidan och via mail med närmare information om plats. Till detta möte kommer också våra vänföreningar i Sverige och Finland.

Anmäl gärna om du vill delta till sylvia.hild@comhem.se

Intresserad av grönländsk dans?

Vi är några i Föreningen Sverige Grönland och Föreningen Natur och Samhälle i Norden som diskuterat möjligheten att bjuda hit några grönländska dansare och en dragspelare och ordna en helgkurs i grönländsk gammeldans Kalattuut.

Oftast handlar det om polka i olika skepnader, ett arv från valfångartiden. Men innan vi sätter igång med konkreta handlingar vill vi gärna pejla hur stort intresset är bland medlemmarna att delta i denna workshop. Någon gång under våren har vi tänkt vore en lämplig tid. Priset får inte hamna över 1000 kr. Hör gärna av dig till sylvia.hild@comhem.se om du är intresserad eller har vänner som är pigga på att lära sig Kalattuut.